

Járványhelyzetben “mindannyian olaszok vagyunk”

*Szolidaritás, koordináció és gazdaságélénkítő intézkedések: uniós válasz a
koronavírus okozta válsághelyzetben*

dr. Petri Bernadett

A **koronavírus okozta válságban "mindannyian olaszok vagyunk"** - jelentette ki pénteki sajtótájékoztatóján Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke. A tagállamok kormányai számára a hétvégén megküldött videoüzenetében arra is felszólította a tagállamokat, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet az egészség védelmére és az egységes piac működésének fenntartására a **koronavírus által okozott válság pillanataiban**.

A járvány miatt nehéz helyzetbe került kis-és középvállalatok azonnali megsegítése érdekében az Európai Bizottság a meglévő eszközök igénybevitelével likviditási támogatást nyújt az uniós költségvetésből.

A Bizottság a következő hetekben 1 milliárd eurót irányít át az uniós költségvetésből garanciaként az Európai Beruházási Alapnak, amely a tervek szerint 100 000 európai kis-és középvállalatnak nyújt majd segítséget mintegy 8 milliárd euró összegű finanszírozás révén. A Bizottság emellett olyan tagállami intézkedéseket is támogat, mint például bértámogatások bevezetése, a társasági adó, az áfa vagy a társadalombiztosítási járulékok fizetésének felfüggesztése, illetve közvetlen ellentételezés a vállalatoknak a rendkívüli események okozta kárért, többek között az idegenforgalmi ágazatban. A Bizottság megkezdte olyan mechanizmusok kidolgozását, amelyek révén a munkavállalók jövedelemkieséséből származó kárai legalább részben kezelhetővé válnak. A Bizottság javasolta az EU Szolidaritási Alapjának alkalmazási körének kibővítését azáltal, hogy a közegészségügyi krízist is belefoglalja annak hatályaiba. A Szolidaritási Alap lehívása hatékony gyorssegélyt jelenthet a járványhelyzet által leginkább sújtott tagállamok számára.

Az Európai Bizottság bejelentette továbbá, hogy az új Koronavírus-reagálási beruházási kezdeményezés keretében azt javasolja, hogy a kohéziós politika forrásaiból irányítsanak 37 milliárd eurót a **koronavírus okozta válság elleni küzdelemre**. E célból indítványozza, hogy idén ne legyen kötelező a tagállamok számára a strukturális alapok el nem költött előfinanszírozásának visszatérítése. A szóban forgó összeg mintegy 8 milliárd eurót tesz ki az uniós költségvetésben, amelyet a tagállamok az Unió egészére vonatkozó 29 milliárd eurós strukturális finanszírozás kiegészítésére használhatnak fel. Az összeg elősegíti a 2014–2020-as kohéziós politikai programok keretében még le nem kötött 40 milliárd euró összegű finanszírozás felhasználásának az időszak elejére történő ütemezését.

Az Európai Bizottság koordinációs szempontból is támogatja a **koronavírus-járvány**

megfékezésére irányuló erőfeszítéseket. A Bizottság aktiválta az ARGUS (általános biztonsági sürgősségi riasztórendszer) válságkoordinációs mechanizmusát. Ennek keretében folyamatosan irányítja a tagállamok közötti információcserét, felméri a szükségleteket és gondoskodik a válaszlépések uniós szintű összehangjáról. A munkát öt biztos egyeztető össze, akik a következő területekért felelnek: Janez Lenarčič a válságkezelésért, Sztella Kiriakidisz az összes egészségügyi vonatkozású kérdésért, Ylva Johansson a határellenőrzéssel kapcsolatos kérdésekért, Adina Vălean a mobilitásért, Paolo Gentiloni pedig a járvány makrogazdasági aspektusaiért.

A koordinációs munkához az Európai Tanács is csatlakozott. A horvát elnökség még március 2-án életbe léptette a politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmus legmagasabb szintjét: az eddig alkalmazott információmegosztási üzemmód helyett mostantól a teljes körű aktiválás érvényes. Ez a működési szint lehetővé teszi, hogy nagyobb hangsúlyt kapjon a főbb ágazati hiányosságok azonosítása, és a felek az elnökség által vezetett egyeztetéseken konkrét uniós választintézkedéseket dolgozzanak ki. Ezeken a válságértekezleteken az Európai Tanács elnöki kabinetjének munkatársai mellett az Európai Bizottság, az Európai Külügyi Szolgálat és az érintett tagállamok képviselői, valamint más érintett felek vesznek részt. A megbeszéléseken a felek előkészítik, kidolgozzák és naprakésszé teszik azokat az intézkedési javaslatokat, amelyekről ezután a Tanácsnak vitát folytatnia és döntést hoznia.

Az Európai Parlament elnöke, David Sassoli így fogalmazott a koronavírus-járvánnyal kapcsolatban: „A második világháború vége óta nem nézett szembe Európa ilyen drámai válsághelyzettel. Országaink megmentése érdekében együtt kell cselekednünk Európában. Ezekben a napokban Európa kulcsszava a szolidaritás.”

A COVID-19 járvány kitörésének és annak hatásainak leküzdésére irányuló valamennyi intézkedés prioritást élvez az Európai Parlament számára. A Parlament mint társjogalkotó és mint költségvetési hatóság már megkezdte a javasolt intézkedések kidolgozását a leginkább sújtott régiók és közösségek támogatása érdekében. A munka elsősorban a Regionális Fejlesztési Bizottságban zajlik, ahol a képviselők készek megtalálni a lehető leghatékonyabb módszert a Bizottság által bemutatott beruházási kezdeményezés elfogadásának és gyors végrehajtásának lehetővé tételére.

Mivel az uniós finanszírozási szabályok módosítása együttdöntési eljárás keretében történik, a Parlamentnek és a Tanácsnak is el kell fogadnia azt. A Regionális Fejlesztési Bizottság képviselői és koordinátorai ennek érdekében online csatornákon keresztül megvitatják az eljárást, és a lehető leghamarabb bejelentik a további lépéseket. A Parlament április 1-2 között plenáris ülést tervez Brüsszelben, amelyen lehetőség nyílhat arra, hogy a fentiek jóváhagyásáról szavazzanak a képviselők, a belga járványügyi helyzetre tekintettel azonban szükségessé válhat olyan intézkedések bevezetése, amelyek az ülésen való online részvételt és elektronikus szavazást tennék lehetővé.

2020.03.16.